SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI No. 232. JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, DECEMBER 8, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СВОБОДА, П'ЯТНИЦЯ, 8-го ГРУДНЯ 1989 Ч. 232. РІК XCVI

Ю. ШУХЕВИЧ ДЯКУЄ ЗА ПІДТРИМКУ

Ню Йорк (УЦІС) — Юрій Шухевич, син головного командира УПА ген. хор. Тараса Чупринки — Романа Шухевича, прибувши 21-го жовтня ц. р. із понад 40-літнього ув'язнення і заслання до рідного Львова, висловив подяку своїм краянам в діяспорі за їхню підтримку.

Ю. Шухевич сказав: „Я, в першу чергу, хотів би висловити мою подяку за ту підтримку, за те співчуття, яке мені висловлювали на протязі довгих років. За цю підтримку, яку мені подавали ввесь час. Одним словом — підтримували мене дуже сильно. Тому я щиро всім дякую і прошу від мого імени передати цю подяку і побажати всім всього найкращого і побажати всім моїм краянам в діяспорі, щоб вони самі могли поглянути якнайшвидше, що діється в Україні. Подихати атмосферою хоч деякий час і, одним словом, побувати на рідній землі".

Про події у Львові Ю. Шухевич так сказав: „Я дуже задоволений побачити Львів таким, яким він є нині. В мене є дуже добрі враження і скажу, що я не сподівався, ще навіть тому рік, бачити його таким, яким він є — бурхливим, піднесеним, пробудженим після такої довготривалої тьми".

„ЗЕЛЕНИЙ СВІТ" ЗАСУДЖУЄ А. ГАММЕРА

Лондон (УЦІС) — В Києві 28-го і 29-го жовтня відбувся Установчий з'їзд Республіканської Асоціяції „Зелений світ".

Ухвалено програму і статут асоціяції, а також низку резолюцій, між іншими про вибори із закликом до створення спільного бльоку демократичних сил, про чорнобильську аварію з вимогою влаштувати над звинуваченими трагедії нюрнберзький трибунал Чорнобиля, про екологію та ради, про землю та багато інших. Була створена ініціятивна група для створення партії „Зелених".

На пропозицію народного депутата СССР від Полтавщини Миколи Куценка прийнято звернення до американського індустріяліста Арманда Гаммера такого змісту:

„Пане Гаммер,

Ми, делегати першого З'їзду „Зеленого Світу" висловлюємо вам своє крайнє обурення багатолітньою сепаратною змовою з бюрократичним апаратом урядів СССР та УССР, за спиною багатонаціональної України, в наслідок чого йде згубна для нашої батьківщини, усіх її сучасних і майбутніх громадян, експанзія ваших хемічних підприємств, основи технократичного бизнесу. Асоціяція „Зелений Світ" вимагає припинити ваші аморальні дії на терені України".

Після закінчення з'їзду відбувся санкціонований мітинґ біля Республіканського стадіону, зібралося кілька тисяч осіб. Перед початком міліція затримала одного хлопця, другого відбили люди, що оточили місце події. Затриманий був за те, що ніс український прапор, однак після оголошення про цей інцидент на мітинґу, частина присутніх рушила до відділу міліції і його негайно звільнили.

Майоріли гасла: „Немає мирного атома!, „Досить АЕС на Україні" та інші. Мешканці радіоактивно забруджених районів прийшли з чорними транспорантами з написами: „Хочемо мати здорових дітей!" та „Вимагаймо негайного виселення!".

Доповідачі переважно торкалися питання про ядерну загрозу в Україні. Мітинґ тривав дві з половиною години.

Надруковано збірку поезій С. Гурко

Торонто. — Цього року тут з Видавництва Об'єднання Українських Письменників „Слово" появилася 88-сторінкова збірка поезій п.з. „Три джерела". Обкладинку до книжки виконав Роман Раделецький.

У збірці цій і поезія присвячена 175-річчю Тараса Шевченка, і вірші сповнені філософії, і стрічки поезій, де віддзеркаленням спогадів зустрічає читача рідна земля — міста, села і ріки, і краса природи — пов'язана наскрізь із глибиною відчувань поетеси, та й відгомін до сучасних подій в Україні, весна пробудження українського народу.

Зацікавлені збіркою поезій С. Гурко можуть звертатись на адресу: Stefania Hurko, 30 Allankuost Dr., apt. 606, Isfington, Ont. M9A 458, Canada; або: Stefania Hurko, 8040 Tatum Waterway Dr. apt. 12, Miami Beach Fla., 33141, USA

Проф. Т. Гунчак доповідав про НРУП

Чикаґо (В.В.). — Понад 200 присутніх з увагою прослухали виступ проф. Тараса Гунчака з Ратґерського університету в суботу, 18-го листопада ц.р. в Чикаґо. Доповідь організувала місцева Група Сприяння Народному Рухові України за Перебудову, як свою другу багатолюдну імпрезу після зустрічі з депутатом Володимиром Яворівським.

Перед публічною доповіддю відбулося чергове засідання місцевої групи сприяння, що ним керував модератор групи, проф. Василь Маркусь, склавши звіт про працю чикаґської групи та про проблеми організації й координації дії інших подібних груп. Проф. Т.Гунчак, ініціятор допомоги НРУП поінформував присутніх про дотеперішні заходи наладнати акцію допомоги в Україні. Він повідомив, що тепер ведеться збіркову акцію на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля, який стоятиме до диспозиції НРУП в Україні.

Найважливіше тепер — це допомога лікарням, школам, гуртожиткам, де перебувають діти, що потерпіли від чорнобильської катастрофи, але керівництво фонду підтримуватиме й інші заходи НРУП в обороні національних та політичних прав українського народу. Т.Гунчак поінформував про склад покликаної дирекції фонду, до якого можуть увійти ще й інші особи в порозумінні з активними осередками груп сприяння НРУП.

Свою публічну доповідь проф. Т.Гунчак присвятив особистим враженням із Установчого з'їзду НРУП 8-10-го вересня ц.р. в Києві, де він мав нагоду зустрітися з багатьма лідерами цього динамічного руху та промовляти до присутніх делегатів, висловлюючи сподівання і готовість співпраці діяспорних українців. Доповідач представив низку зворушливих спостережень та скоментував різні драматичні ситуації на з'їзді

(Закінчення на стор. 4)

В Дітройті оформлено Відділ Товариства Прихильників НРУП

Дітройт (О.У.М.). — Після доповіді Володимира Яворівського в Дітройті на початку жовтня ц.р. учасники відгукнулися щедрими датками — деякі грубшими сумами — на потреби хворих дітей — жертв чорнобильської трагедії, а властиво на Фонд НРУП, який буде розпоряджати допомоговим Фондом у майбутньому. Громадськість виявилася за створення окремого тіла, радше збіркового апарату, який діяв би тобто організував збіркові акції.

Ця преважлива справа ще більше сконкретизувалася після доповіді проф. Тараса Гунчака в Дітройті 17-го листопада ц.р., після якої зложили присутні поважну суму на ці самі потреби. Таким чином виринула конечність створення окремого громадського тіла.

У середу, 29-го листопада ц.р., відбулися Основуючі збори Товариства Прихильників НРУП в Дітройті. У зборах взяли участь відомі широкій громаді люди доброї волі, які мають сильне почуття обов'язку не тільки допомагати, але й поширити акцію в громаді до всіх можливих меж.

Нарадами проводила президія в складі мґр Рома Дигдало, голова, і Ольга Уляна Марущак, секретар.

Після вичерпного з'ясування Р. Дигдало завдань і цілі відділу розвинулася ділова дискусія. Перш усього присутні беззастережно виявилися за створення такого Відділу.

У висліді нарад вибрано Управу Відділу в такому складі: Любомир Татух — голова, мґр Р. Дигдало — екзекутивний заступник, д-р Марія Балтарович — заступник голови, О. У. Марущак — секретар, д-р Юрій Розгін — касир, Мирон Воронович — фінансовий референт; Контрольна комісія: Зенон Василькевич, Микола Татарин і Павло Герман. Створено також окремі комісії: Фінансову, Організаційно-імпрезову і Інформаційно-пресову.

Управа створеного Відділу відбуде окрему нараду для остаточного оформлення комісій, а також намічення пляну праці, і закликає людей доброї волі включитися в акції цього благородного діла.

На найближчий час запляновано перевести на терені Дітройту коляду в часі Різдвяних Свят на згадані допомогові цілі. Управа має намір охопити колядою максимум громадянства, побіч фінансової збірки ще більше спопуляризувати потреби допомоги Україні.

В Івано-Франківському проходить міжнародна виставка

Торонто (Д. Даревич). — У Художньому Музею в Івано-Франківському відбувається перша Міжнародна виставка мистецтва в Україні.

Виставка проходить під назвою „Бієнале — Імпреза '89' ". До участи зголосилися мистці з 17-ох країн світу, включно з мистцями з України та українськими мистцями з діяспори.

Це вперше допущено до виставки українських мистців, що емігрували на Захід, а саме Володимира Макаренка з Парижу, Володимира Стрельнікова з Мюнхену та Івана Остафійчука з Торонто. Організаційний комітет виставки отримав понад 2,000 малюнків, графічних праць та скульптур від 230 мистців. Виставка відбудеться при фінансовій допомозі Фонду Культури України. Офіційне відкриття відбулося 31-го жовтня.

Адреса Художнього Музею: площа Урицького, 8.

Інститут ім. А. Шептицького існуватиме при університеті св. Павла

Представники УКЦ і університету св. Павла в Оттаві (сидять, зліва): В. Філевич, М. Германюк, о. П. Уртубіз, Є. Черевик, Є. Химій; (стоять, зліва): о. Й. Андріїшин, о. Л. Ляберж, І. Бардин, о. проф. А. Чировський, о. А. Пільман, о. Ж. Леру.

Оттава, Онт. — Після кількамісячних переговорів дня 27-го жовтня ц.р. Митрополит Максим Германюк, разом з представниками Фундації Інституту ім. Митрополита Андрея Шептицького та ректором Святопавлівського оттавського університету підписали першу угоду про перенесення інституту до цього університету. Підписання угоди відбулося в залі сенату університету св. Павла. Після коротких промов та самого акту підписання ректорат університету вшанував гостей святочним прийняттям.

Ректор університету св. Павла, о. Пієр Уртубіз, привітав присутніх, підкреслюючи важливу ролю яку відограватиме інститут ім. Шептицького для взаємопорозуміння між Східньою і Західньою Церквами. Митрополит Максим Германюк у своїх заввагах підкреслив, що нарешті духовенство та вірні Української Церкви зможе вивчати свою рідну духовну спадщину на університетському рівні, здобуваючи наукові ступені з предметів українського християнства. Директор — основник інституту, о. проф. Андрій Чировський, говорив про проблематику відродження України та потреби відкрити можливості християнської науки братам і сестрам в Україні.

Інститут ім. Митрополита Андрея Шептицького перенесеться з університету Католицької богословської спілки у Чикаґо літом 1990 року, а відкриє свої бюра при університеті св. Павла 1-го вересня 1990 року. В

(Закінчення на стор. 4)

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ПОЧИНАЄ РОЗКОЛЮВАТИСЯ

Москва. — В той час, як президент Міхаїл Ґорбачов застосовував свої дипломатичні вмілості щоби втримати стабільність Европи, його власна Комуністична партія почала розколюватися по етнічних і ідеологічних лініях.

Не зважаючи на те, що М. Ґорбачов обіцяв з часом ввести в СССР політичний плюралізм, самі члени партії починають квестіонувати право Комуністичної партії, як єдиної домінуючої сили в країні, маючи на увазі приклади Польщі, Мадярщини, Чехо-Словаччини та Східньої Німеччини.

Першим прикладом може послужити колись могутня партійна організація Ленінграду, кандидати якої потерпіли жахливу поразку в березневих виборах і тепер її провід підготовляє свої окремі та сильно протилежні до Ґорбачовських пропозиції про соціяльні та економічні зміни.

Латвія за прикладом Литви, також заявила своє бажання створити свою незалежну від Москви Комуністичну партію. Литва, де з комуністами відкрито конкурує сильний громадський фронт, нова соціял-демократична партія та інші противники, може стати першою республікою СССР, де офіційно на сесії парляменту відкинуть право Комуністичної партії домінувати політичною та іншими сферами життя Литви.

Противники домінуючої системи Комуністичної партії надіються, що на з'їзді народних депутатів СССР, який має розпочатися наступного тижня в Москві, їм вдасться виборoти рішення в цій спірній справі. Їхнім бажанням є викреслити з всесоюзної конституції 6-ий параграф, який запевняє за Комуністичної партією право на „головну та провідну силу совєтського суспільства та його політичної системи, усіх державних і громадських організацій". Саме в такий спосіб, тобто виелімінуванням з конституції країни прав Комуністичної партії на монополь політичного та громадського життя, здійснили бажання своїх громадян Східня Німеччина та Чехо-Словаччина, бо Польща та Мадярщина відразу перейшли на багатопартійну систему. В СССР минулого місяця Верховна Рада малою кількістю голосів проголосувала, щоби цього питання не включати до програми з'їзду народних депутатів після промови М. Ґорбачова, в якій він заявив, що порушення цієї справи може довести до розколу. Одначе декілька народних депутатів, між ними Андрей Сахаров, відомий захисник людських прав, і А. Собчак, професор права з Ленінграду, заявили, що будуть змагатися, щоб цю точку порушити на з'їзді, бо тільки з'їзд народних депутатів має право на поправки конституції.

В недавньому інтерв'ю А. Собчак сказав, що скасування 6-го параграфу з конституції було б важливим психологічним ударом для партійних апаратчиків, „які продовжують диктувати державним урядам і установам і удавати, що нічого не змінилося".

Кремлівські провідники знаходяться тепер перед дилемою, з якої не знають як вийти. Вони стоять віч-на-віч перед можливістю скасування їхньої влади конституційним шляхом, а мабуть ще більше непокоїть їх можливість втрати влади над комуністичними партіями республік СССР. Бо, як твердить головний ідеолог совєтської Комуністичної партії Вадім Медведєв, „це може бути кінцем перебудови з точки зору нашої внутрішньої перебудови, як також із точки зору нашого нового місця в міжнародному суспільстві".

Квітка Цісик співає на новій касеті

Ню Йорк. — Довго очікувана друга збірка народних пісень Квітки Цісик появилася під фірмою Кей-Ем-Сі Рекордс у формі касеток і компактного диску під наголовком „Квітка — два кольори".

Цей музичний випуск сполучує традиційні романтичні народні пісні з модерними любовними піснями українських композиторів і тому він промовляє до всіх поколінь — старших, молодших і наймолодших піснями: „Ой не світи, місяченьку", „Тече річка невеличка", „Коломийка", а також новішими „Я піду в далекі гори" В. Івасюка, „Де ти тепер" і „Два кольори".

Всі 15 пісень опрацював музично композитор Джек Кортнер по-мистецьки й оригінально. Чудовий голос Квітки супроводжує велика оркестра, складена з найкращих нюйоркських камерних музик, і її сестри Марії Цісик при фортепіяні.

„Квітка — два кольори" є першим українським альбомом досконало технічно

(Закінчення на стор. 4)

УРЯД СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ПЕРЕБУВАЄ В СТАНІ КРИЗИ

Східній Берлін. — Як повідомило східньонімецьке пресове аґентство АДН, Еґон Кренц зрезиґнував з посади голови Державної ради через три дні після резиґнації з посту першого секретаря ЦК Соціялістичної єдиної партії Німеччини, тобто комуністичної партії.

Проміжною фігурою став голова Ліберально-демократичної партії Манфред Ґерлях, який змінив Еґона Кренца на пості голови держави. Ще ніколи некомуніст не займав цей пост.

Аґентство АДН нічого не повідомило про причини резиґнації Еґона Кренца, хоч фактично цей діяч уже втратив всякий вплив після відходу з посади першого секретаря ЦК.

З'їзд СЄПН, призначений на 15-го грудня ц.р., тепер перенесений проміжним партійним керівництвом на п'ятницю, 8-го грудня. З'їзд розгляне справу про докорінне перетворення СЄПН в партію, орієнтовану на „демократичний соціялізм". „З'їзд повинен порвати зі сталінським режимом і поставити партію на рівну основу з іншими політичними силами", — подає АДН.

Виступаючи на національній телевізії у зв'язку з призначенням його головою Державної ради, Манфред Ґерлах підкреслив, що він буде виконувати функції президента Східньої Німеччини доти, поки Народна палата не вибере постійного президента.

Крім того, зрезиґнував увесь склад Ради Національної оборони, яку також очолював Е. Кренц. Таким чином, Кренц, який прийшов до влади 18-го жовтня, за неповні півтора місяці позбувся всіх своїх постів.

В Монтреалі невідомий мужчина вбив 14 студенток

Монтреаль, Кве. — У середу, 6-го грудня ц.р., о год. 5:20 по полудні до будинку інженерського факультету Монтреральського університету вбіг молодий мужчина з крісом, вбив 14 студенток і поранив 12 інших осіб, після цього вбив себе.

Згідно з твердженнями коменданта монтреальської поліції Кльода Ст. Льорента, вбивник зумисне вишукував студенток, бо в одній з викладових заль поділив студентів на дві групи — мужчиннам сказав вийти, а тоді почав стріляти у студенток, вбиваючи шістьох. В іншій кімнаті вбив ще одну студентку, а вбігши до їдальні ще трьох, тоді з крісом в руках на коридорі знайшов наступні свої чотири жертви та своє божевілля покінчив своєю смертю.

Як твердять поліційні чинники, його ціллю було знищити якнайбільше осіб жіночого полу. Свідки ствердили, що вся ця подія відбувалася в такому темпі та з такою несподіваною швидкістю, що більшість осіб були цілковито приголомшені і не могли зовсім реагувати. Серед 12-ти поранених, декілька знаходяться в критичному стані, але з уваги на те, що в лікарні, куди їх привезли, мала відбутися передсвяточна вечірка, то велика кількість лікарів та іншого медичного персоналу були на місці й відразу могли зайнятися пораненими, що багатьом з них врятувало життя.

О. Тимошенко начитав вірші Б. Антоненка-Давидовича

Балтимор. — У видавництві „Смолоскип" появилася касетка з одногодинним записом „Тюремні вірші Бориса Антоненка-Давидовича". Вірші читає внук письменника Олесь Тимошенко, який перебуває на лікуванні у Вашінґтоні. Запис віршів виконав звукорежисер Степан Максимюк.

Читання віршів починає Олесь Тимошенко вступом, в якому між іншим говориться:

„І прийшов я у цей інший, дивний світ, і йду до Вас, і несу з собою полум'яне слово мого діда Бориса Антоненка-Давидовича, слово любови до свого народу, до людей, до України".

На ленті касетки записано такі найбільш відомі тюремні вірші Бориса Антоненка-Давидовича: „Пурга", „Вона вже йде", „Бранка", „Мати", „Псалом страждань", „В тюрмі, на згадку серед ночі", „Карусель", „Апеляція до майбутнього" „Хутір Михайлівський" і „Лист у невідоме".

Ціна касетки — 10 дол.

Рівнож появилися три різдвяні карточки роботи О. Тимошенка в ціні по 60 ц. за карточку. Весь дохід з продажу касеток і карток призначений на перебування і навчання О. Тимошенка в Америці. Замовлення проситься слати на адресу: (чеки проситься виставляти на ім'я Олеся Тимошенка): „Smoloskyp", P.O.Box 561, Ellicott City, Md. 21043.

У СВІТІ

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМИ високопоставлених чинників Уряду президента Джорджа Буша, в дискусії про свої внутрішні проблеми на зустрічі в Мальті президент Міхаїл Горбачов сказав, що його „основним іспитом" є якнайскорше запобігти бракові речей та продуктів щоденного вжитку. З його слів американські кореспонденти зрозуміли, що саме в цьому буде полягати сила його влади, чи зуміє він закінчити дилему всякого роду браків.

У ВІВТОРОК, 5-ГО грудня ц. р., конкоруючі фракції мусулманів і християн в Бейруті, столиці Ливану, знову розпочали гарматну та ракетну перепалку і цим закінчили 10-тижневу перерву воєнних дій. Все це тому, що провідник більшости християнських військових частин генерал Мішел Аун не погоджується на новообраний уряд Ливану на чолі з президентом Еліясом Граві. Він заявляє, що не буде жодної політичної злагоди в Ливані так довго, як на території Ливану перебувають війська Сирії.

АМЕРИКАНСЬКУ ГРОМАДЯНКУ та релігійну працівницю, 28-літню Дженіфер Касоло заарештовано в Сальвадорі та обвинувачено у тероризмі. Сталося це після того, як поліція на її подвір'ї знайшла закопані вибухові матеріяли та амуніцію. Їй загрожує 20 років ув'язнення, якщо буде визнана винною.

В АМЕРИЦІ

НОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ єдиного ліку АЗТ проти смертельної хвороби АІДС, які проводить фірма Бирровг Веллком, що виробляє цей лік, підтверджують, що він є карциногенний. Фірма розіслала тисячі листів лікарям, які практикують лікування АІДС з допомогою АЗТ. Але на думку лікарів, хворі можуть і повинні надалі вживати АЗТ, тому що вони не мають можливості вибору і риск ракового захворювання є поки що теоретичним.

ДЕЙВИД ДІНКІНС, новообраний посадник Ню Йорку, вже вибрав чотирьох кандидатів на місця своїх заступників у Міській управі. Офіційні розмови з кандидатами відбудуться після попередньої перевірки їх минулого. Серед кандидатів — Норман Стейсел, колишній ревізор санітарного управління міста, який кандидує на першого заступника посадника, Селлі Б. Гернандез-Пінеро, ревізор фінансової служби міста, кандидує на посаду заступника у питаннях економічного розвитку. Віктор Ковнер, юрист, займе посаду корпораційного дорадника, а Алберт Скардіно, репортер „Ню Йорк Таймсу", буде пресовим секретарем.

ФІРМИ АЙ—БІ—ЕМ проголосила у вівторок, 5-го грудня, що з метою координації виробництва з цілями розвитку повинна зменшити кількість своїх працівників в Америці на 10,000 осіб, як також зменшити свою потужність шляхом зачинення деяких своїх філіялів у країні. Джан Ф. Ейкерз, директор Ай-Бі-Ем, сказав, що ці обмеження заощадять фірмі один біл. дол. щорічно. Після цього проголошення відразу зросли акції Ай-Бі-Ем на нюйоркській біржі. В Америці працюватиме 206,000 працівників після того, як в першій половині наступного року їх кількість зменшиться на 10,000. В загальному у світі для фірми Ай-Бі-Ем працює 377,000 працівників.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Важкий тиждень Джорджа Буша

Їхати на дводенну конференцію із Міхаїлом Ґорбачовим — це ніяка приємність. За вірогідними газетними вістками — Буш годинами пересиджував при телефонічному апараті на розмовах із головами членських країн НАТО і годинами нараджувався із членами свого Уряду, із фахівцями військових, торговельних, фінансових справ, із директором Центральної Розвідчої Аґенції та головою ФБІ. Буш не квапився до тієї зустрічі, бо ждав на дальший вислід Ґорбачової „перебудови" і на дальший розвиток процесу заникання комунізму. Але Буш мусить рахуватися із Конґресом, з його демократичною більшістю, та з союзниками з бльоку НАТО, а одні і другі віддавна наполягали на приспішення такої „вершинної" конференції. Як вимагала цього наївна американська громадська думка — видно по негайній реакції на офіційне проголошення, що у двох перших днях грудня Буш стрінеться з Ґорбачовим на Мальті. Всі акції на нюйоркській біржі пішли вгору, в авторитетному для економічного світу „Волл Стріт Джорнал" появилися статі про політичну й економічну стабілізацію, люди набрали ще більшого довіря до завтрішнього дня і передрііздвяний торговельний сезон розпочався у цьому році вже в останньому тижні листопада. Дивно чи не дивно, смішно чи не смішно — не тільки ліволіберальні пісніки прагнули цієї зустрічі Буша з Ґорбачовим, але й світ економіки.

Ніхто з тих, які підготовляли ту зустріч, ані державний секретар Джеймс Бейкер і його совєтський партнер Едуард Шеварднадзе, ані Буш і Ґорбачов не сподівалися, що в першому дні їх зустрічі настане на Середземному морі така хуртовина, що буде фізично неможливо нараджуватись на заякореному військовому кораблі, треба буде виректися післяполудневої сесії та виректися запляннованого бенкету. Але у довгогодинних нарадах заторкнено стільки справ, що текст пресової конференції Буша й Ґорбачова з американськими і совєтськими журналістами забрав дві повні сторінки „Ню Йорк Таймсу" з дати 4 грудня 1989 року. І Буш і Ґорбачов запевнювали, що скінчилася холодна війна і що „починається нова ера". З проголошеного звіту і тієї пресової конференції виходить, що Ґорбачов дістав від Америки дарунок у постаті скасування будь-яких бар'єр обосторонньої торгівлі. Користь може бути найбільша для СССР — імпорт з Америки, — бо СССР може експортувати до Америки тільки каввяр і горілку „Столічная". Рішено приспішити переговори у Відні для підготови договорів про редукцію різних родів зброї. Рішено перевести наступну „вершинну" зустріч у липні 1990 року й до того часу підготовити тексти різних військових, торговельних і культурних договорів. Обидва лідери позували телевізійним арапатам всміхнені, вони стискали один одному руку розійшлися ніби вдоволеними. Ґорбачов відлетів до Москви, де звітував перед партійними бонзами та запрошеними лідерами всіх сателітських країн. Буш полетів до Брюселю, де зібрались голови членських держав НАТО. Найважливішою була заява Буша, що ЗСА залишать надалі американське військо в Західній Европі (310,000 вояків) поки остаточно не закріпиться безпека европейського Заходу. Вправді Ґорбачов урочисто заявив, що Совєтський Союз „ніколи" не поведе аґресивної війни, але Буш й інші західні лідери правильно — обережні.

Поруч із погодою, яка зробила Бушеві прикру несподіванку на Мальті — заскочила його там також вістка про драматичні події на союзницьких Філіппінах. Комуністичні партизани, які від літ шарпали державний апарат у цій демократичній республіці, перевели несподівану атаку, яка загрозила упадком президента Коразон Акіно, яка прийшла там до влади три роки тому з допомогою від Америки. Акіно зателефонувала своїм приятелям у Вашінґтоні й просила військової допомоги. Заалярмовано віцепрезидента Дана Квейла, який радився з високими старшинами Пентаґону, і готовий плян інтервенції протелефонував Бушеві на Мальту. Цей останній плян одобрив і впродовж найкоротшого часу американські новітні джети дали летунську охорону державному філіппінському війську. Партизанів прогнали — хоч невідомо на як довго.

Який буде практичний вислід цієї конференції Буша з Ґорбачовим на Мальті — покаже майбутність. Зокрема покажеться, чи Ґорбачов дотримає обіцянки, що не буде посилати зброю сандіністам у Нікараґуа ані комуністичним партизанам в Сальвадорі. Він заперечив, наче би робив це — говорив неправду. Він признав на пресовій конференції, що про відносини в Центральній Америці була довга розмова з Бушем. Ґорбачов заявив, що він є за переведення там виборів під контролею Об'єднаних Націй і признав, що ЗСА мають причину бути стурбованими. А втім: скільки разів большевицькі лідери зламали своє слово! Покажеться, чи настане „нова ера" і як вона виглядатиме.

Степан Яворський

КОНФЕРЕНЦІЯ В ОТТАВІ: КАНАДА—УКРАЇНА

I.

На протязі багатьох років наставлення урядовців канадського міністерства зовнішніх справ до українських проблем було, якщо не зовсім неґативне, то, в найкращому випадку, байдуже. Це було особливо помітне під час урядування Ліберальної партії під проводом прем'єр міністрів Пірсона і Трудо, в роках 1963 до 1984. Той факт, що в Канаді було велике число громадян українського походження не відігравало великої ролі для так званого „естаблішменту" і міністерства зовнішніх справ. Періодичні звернення українських організацій, інституцій, преси і поодиноких громадян до канадського уряду в справі наявних зловживань і порушувань людських прав совєтськими властями не знаходили ніякого відгуку з боку бюрократії, яка трактувала ці апелі як частину націоналістичної пропаґанди. Також відомо, що прем'єр-міністер Трудо був безкомпромісовим ворогом усякого націоналізму.

Лише останніми роками, особливо після відкриття Українського Інформаційного Бюра Конґресу Українців Канади в Оттаві і наполегливої праці президента КУК, д-ра Дмитра Ціпивника, президента Світового Конґресу Вільних Українців Юрія Шимка і директора Бюра Андрія Глуховецького, зайшли деякі зміни в наставленні міністерства зовнішніх справ. Періодичні зустрічі з чільними діячами української громади також мали позитивні наслідки.

Одначе, найважнішим чинником у поліпшенні стосунків між українською громадою і канадським урядом були монументальні зміни і події в Східній Европі, СССР, а особливо на українських землях. Канадський уряд нарешті зрозумів, що українські протести проти порушувань людських прав та економічних катастроф були цілком оправдані та заслуговували на увагу.

У наслідок старань керівників СКВУ і КУК та при активній допомозі міністерства зовнішніх справ Канади 10-го листопада ц.р в приміщенні цього міністерства в Оттаві відбулася історична конференція „круглого стола" (форум) під гаслом „Канада - Україна".

Українська делеґація складалася з доповідачів, коментаторів та запрошених гостей. Співпредсідниками першої сесії конференції були: проф. Орест Рудзік і заступник віцеміністра зовнішніх справ, Жак Руа. Доповідачами від Українців були: адвокат Богдан Онищук, Христина Ісаїв, проф. Богдан Кравченко і адвокат Іван Григорович. Від міністерства зовнішніх справ, крім вищезгаданого Ж. Руа, були референти поодиноких відділів міністерства, а саме: Миррі Фераедер, директор Східньоевропейського бюра міністерства зовнішніх справ і міжнародної торгівлі, Лу Наумофскі, заступник директора відділу торгівлі міністерства зовнішніх справ і міжнародної торгівлі, Мартін Стовн, директор СССР і східньоевропейського відділу міністерства зовнішніх справ і міжнародної торгівлі, Ґреґем Кларк, референт СССР і східньоевропейського відділу міністерства зовнішніх справ і міжнародної торгівлі, і Гектор Кован, директор справ втікачів міністерства іміґрації.

Предсідником другої сесії був д-р Д. Ціпивник, а коментаторами були: колишній посол Андрій Вітер, проф. Богдан Боцюрків, проф. Юрій Даревич, проф. Роман Сербин, проф. Роман Петришин, адвокат Ігор Брода, адвокат Олександра Хипій та адвокат Нестор Войчишин.

Конференція почалася виступом Ж. Руа, який дораджує міністрові в справах цілої Европи, включно з Совєтським Союзом. Він прочитав привіт коференції від міністра зовнішніх справ, Джов Кларка, а потім дав короткий огляд сучасних стосунків Канади з УССР. Жак Руа зазначив, що такі проблеми, будуть предметом дискусії на сьогоднішній конференції: відкриття канадського консуляту в Києві, іміґрація і культурні виміни, людські і релігійні права, співпраця в індустрії і торгівлі.

Відносно першої точки, доповідач запевнив присутніх, що канадський уряд ставиться позитивно до відкриття консуляту в Києві та що ця справа трактується на базі пріоритету.

Коли йдеться про справи іміґрації та культурних зв'язків з Україною, то статистичні дані вказують на поважний зріст відвідувачів Канади з України і навпаки. Деякі канадські провінції підписали договори з урядом України в ділянці культурних або торговельних зв'язків.

Говорячи про людські права, заступник віцеміністра сказав, що теперішня ситуація в СССР поправилась. Визначні дисиденти і політичні в'язні були звільнені з тюрем, таборів та психіятричних шпиталів. Неофіційні організації і неформальні угруповання, які не є пов'язані з Комуністичною партією, мають можливість діяти. Одначе йому відомо, що трапляється багато інцидентів, які вказують на те, що влада ще й далі надуживає сили. Є також інформації про те, що деякі дисиденти ще перебувають в ув'язненні, або в психіятричних шпиталях. Ж. Руа сказав, що канадський уряд буде пильно слідкувати за порушуваннями людських прав і робитиме відповідні заходи, щоб такі порушування були ліквідовані.

Закінчення буде.

Російський письменник відповідає з'їздові НРУП

Газета „Літературна Україна" ч. 42 з 19-го жовтня ц. р. опублікувала відповідь на звернення Установчого з'їзду НРУП „До російського населення України". Від імени росіян, що проживають в Україні, звернення написав російський письменник зі Львова Сергій Сокуров. У зверненні сказано:

Дорогі українські друзі!

Нам зрозумілий ваш біль за долю рідної мови: зникне мова — зникне народ, його неповторна історія, література, пісні, оніміють пам'ятки старовини, палаци й хати, унікальні зразки образотворчого мистецтва. Потьмяніє, збідніє людство, і ми, росіяни, нічого не надбаємо на чужій біді, хіба що заразний приклад бездуховности. А наступні покоління зрусифікованих полтавців та жителів Прикарпаття, киян і запоріжців стануть об'єктом іронізування за м'яке „г" та „потішний" акцент: ніби росіяни, та не зовсім; отож другий сорт. А-а, Україна! Чували-чували! Десь там, на півдні Росії.

Кожна людина відповідає за того, хто поряд. Це справедливо і для цілих народів. 335 років прямують росіяни з українцями спільним шляхом історії. І зовнішні вороги були для нас спільні. І внутрішні гнобителі спільні — Романови й Безбородьки, Потьомкіни й Розумовські. І безправ'я не вибирало жертву за національністю. Російський поет викупив з неволі пророка України поет з Полтави допоміг здобути свободу великому акторові російської сцени. Отож, і радість, і милосердя ділили по-братерськи. Одним лише „молодший" брат різнився від „старшого": наша спільна „інтернаціональна" адміністрація (і днів далеких, і днів недавніх) відбирала у першого рідне слово — беззаконними законами, розбоєм серед білого дня, ницим злодійством, хитромудрими комбінаціями під брехливими гаслами.

То невже з порога оновлення, у переддень сподівань на демократичне завтра ми, російськомовні громадяни України, будемо байдуже спостерігати, як сповзає у прірву, у небуття пущений під укіс найдорожчий здобуток великого народу — його єдина на увесь Всесвіт, на всі часи мова!

Звичайно, певний час ми відчуватимемо дискомфорт. Нас лякатиме нетерпіння тих ревнителів української культури, які кинулися навздогін за втраченим часом, і тих, для кого національне відродження — це пошуки винних. Та чим швидше ми збагнемо, що спосіб життя національної меншости повторний без загострених почуттів чести, гідности, гордости, плеча доброзичливости до численнішого племені іншомовного сусіда, що знання мови — не кара, а духовний набуток, який розширює світогляд, тим скоріш ми сприймемо український ренесанс як об'єктивну реальність, продиктовану часом, як торжество справедливости, гуманізму, справічних законів моралі. А щоб ус[illegible]ення невідворотних реальностей не тривало мученицьки довго, треба зусиллям волі ввивільнитися від національного егоїзму. Це не так уже й складно.

Звертаюсь до Тебе, одноплемінннику, брате по російській мові!

Стань подумки на місце людини, яка, сумно роззираючись довкруг, дедалі рідше чує рідну мову. Уяви, що ця людина — Ти, а зникаюча мова — Твоя рідна російська, за яку батьки і діди Твої йшли на смертний бій.. Страшно, правда?

Тож поспівчуваймо історичному господареві української землі в його біді. Поспівчуваймо ділом, святим і добрим. Хай не згасне древній світильник народубрата, його мова, українська мова!

Ольга Войценко

ПРОФ. Я. РУДНИЦЬКИЙ — НА ПОРОЗІ 80-ЛІТТЯ

Ім'я професора Яр. Рудницького записано в історії української науки й культури насамперед, як мовознавця, бібліографа, фолкльориста, назвознавця, — філолога в широкому розумінні цього слова. Таким стараються представити його енциклопедії (наприклад, словникова „Енциклопедія українознавства"), чи довідники (наприклад, „Українці в Північній Америці", англомовне видання з 1975 року), чи врешті біографії (наприклад „Скріпта Манея..." 1975 року й ін.). Як досі, менше підкреслювано в працях. чи нотатках про нього, його громадсько-політичну діяльність, а вона замітна й важлива, як на внутрішньо-українському, так і на зовнішньо-міжнародному форумі.

Як виходить із його автобіографії „Обабіч Ґолфстрому" (здепоновано в Національному архіві Канади в Оттаві). Вже в молодому віці він брав участь у відзначенні „Свята злуки українських земель" 22-го січня 1919 року в Стрию. Опісля пережив бурхливі роки 1919-21, смерть батька Антона на еміґрації в Празі, арешти в часі студентських часів, війну 1939-45 в Берліні й Празі, врешті нову еміґрацію „потойбіч Ґолфстрому" на американському континенті. Основною прикметою його діяльности після Другої світової війни було нав'язування міжнародних контактів в інтелектуальних сферах західньої півкулі. Коло сотні міжнародних конґресів, конференцій, викладів у роках 1955-1980, засвідчують оце основне намагання д-ра Рудницького поширити знайомства й контакти на світовому науковому форумі.

Переломовим моментом у його громадсько-політичній діяльності було покликання його, як одного з десяти членів Королівської комісії Канади „для справ двомовности й двокультурности". Тодішній прем'єр-міністер Лестер Б. Пірсон довго розглядався між українцями, кого запросити на це відповідальне становище в Оттаві. Вибір впав на д-ра Рудницького, власне тому, що він був відомий не тільки англомовним канадцям, французам у Квебеку й „іншим етнічним групам Канади", але мав широке знання міжнародних відносин у різних багатонаціональних і багатомовних країнах світу. В додатку до чотирьох англійців, чотирьох французів і одного поляка, Рудницький мав репрезентувати в цій комісії не тільки українців, але й інші етнічні меншини, головно із західньої Канади.

Як відомо, праця Комісії тривала від року 1963 до 1971 року. Її основне завдання було простудіювати канадську політично-культурну й мовну дійсність та рекомендувати урядові Канади перебудову країни на нових основах. Праця проф. Рудницького виявлена й зафіксована для історії в двох томах рапорту комісії. В першому томі, що вийшов в Оттаві в 1967 році, він не міг погодитися з іншими членами Комісії, обстоюючи в протилежність до їхніх поглядів конечність конституційного визнання мов української та інших етнічних меншин Канади. Не переконавши в цьому своїх колеґ у Комісії, він надрукував у цьому томі свій „меншинний рапорт", що опісля став основою політики самозбереження неангло — й нефранкомовних (в його термінології „альтрофонних") груп Канади. При львиній участі проф. Рудницького опрацьовано четвертий том рапорту комісії (Оттава 1970), що опісля став основою відомої „багатокультурної політики" канадського уряду. Як заявив прем'єр-міністер П. Е. Трудо в парляменті 8-го жовтня 1971 року, нова багатокультурна політика Канади це ніщо інше, як прийняття („імплементація-респонс") канадським урядом усіх 16 рекомендацій Королівської комісії з четвертого тому її рапорту. В тому змислі працю проф. Рудницького на форумі цієї Комісії, що була вирішальна в переміні канадської внутрішньої політики, треба розглядати як насамперед політичну дію з засягом на десятиліття й не тільки на Канаду. Після 1971 року уряди різних країн почали щораз більше цікавитися новою політикою Канади,

Після закінчення праці комісії, проф. Рудницький далі цікавився розвитком подій у Канаді й займав до них становище. Отак відомі його меморандуми („бріфи") Конституційному комітетові в Оттаві з 1971 року. П. Е.Трудо й Р. Левекові й іншим державним мужам, включно з Дж. Картером у 1977 році, коли він почав працю в Бібліотеці Американського Конґресу в Вашінгтоні.

Коли в 1979 році до влади в Канаді прийшли консерватисти з Джов Кларком на чолі, проф. Рудницький зразу ж таки після виборів написав до нового прем'єр-міністра два меморандуми: один у справі продовжування політики багатокультурности в Канаді, а другий в справі конституційних змін з метою зберегти канадську федеративну структуру в зв'язку з відосередніми політичними тенденціями Квебеку. Це останнє він

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ДО ІСТОРІЇ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

На сторінках „Свободи" з 26-го жовтня ц. р. появилася цінна стаття Ярослави Дем'янчук-Томич п. н. „Ще до історії Львівського державного університету ім. Івана Франка", де подані деякі цікаві моменти з життя цього університету в часі Другої світової війни, тобто головно в його початках з першим приходом совєтчиків до Львова. Найбільш цікаві й цінні ті мемуарні дані, які відносяться до першого ректора М. Марченка. Як каже шановна авторка, ціллю статті є головно запобігти писанням непоінформованих людей, які, не знаючи добре М. Марченка, не доцінюють його головно як національно свідому українську людину.

У своїх споминах про Львівський університет того часу („Київ", Філядельфія, 1960, ч. 2 і „Український Історик", 1975) я зрідка згадую про Марченка без особливого маніфестовання своїх симпатій до нього, що дехто міг би помилково інтерпретувати як недоцінювання його, чи навіть зневажливе ставлення. Справа в тому, що я не мав з ним ніяких ближчих зв'язків. В часі, коли я був асистентом при катедрі історії України й помагав проф. І. Крип'якевичеві організувати її з устаткуванням і бібліотекою включно на місці давнішої катедри історії Польщі, я бачився з Марченком часто, бо він заходив до катедри історії України та користувався бібліотекою. Я йому давав бажані книж-

(Закінчення на стор. 4)

ЗАКОН

УКРАЇНСЬКОЇ СОВЄТСЬКОЇ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ ПРО МОВИ В УКРАЇНСЬКІЙ ССР

III.

Слідчі і судові документи вручаються особам, які беруть участь у справі, на їхню вимогу, в перекладі рідною мовою або іншою мовою, якою вони володіють.

Стаття 19. Мова провадження у справах про адміністративні правопорушення

Провадження у справах про адміністративні правопорушення в Українській ССР здійснюється українською мовою.

У випадках, передбачених в частині другій статті 3 цього закону, провадження у справах про адміністративні правопорушення здійснюється національною мовою більшости населення тієї чи іншої місцевости, а у випадках, передбачених у частині третій цієї ж статті, — мовою прийнятою для населення даної місцевости.

Якщо особа, що притягається до адміністративної відповідальности, не володіє мовою, якою здійснюється провадження, вона може виступати рідною мовою і користуватись допомогою перекладача.

Стаття 20. Мова нотаріяльного діловодства

Нотаріяльне діловодство в державних нотаріяльних конторах і виконавчих комітетах міських, селищних і сільських Рад народних депутатів ведеться тією мовою, якою в даній місцевості здійснюється судочинство.

Коли особа, що звернулася за вчиненням нотаріяльної дії не знає мови, якою ведеться діловодство, тексти оформлюваних документів мають бути складені також в перекладі (переклад здійснюється в установленому законом порядку) російською чи іншою мовою.

Стаття 21. Мова арбітражного провадження

Арбітражне провадження у справах з участю сторін, які знаходяться на території Української ССР, здійснюється українською мовою.

Арбітражне провадження у справах, в яких бере участь сторона, що знаходиться на території іншої союзної республіки, здійснюється російською мовою.

Матеріяли справи, оформлені мовою, в Державний арбітраж СССР або державний арбітраж іншої союзної республіки надсилаються в перекладі російською мовою.

Стаття 22. Мова прокурорського нагляду

Акти прокурорського нагляду складаються українською мовою. Цією ж мовою у зв'язку із здійсненням прокурорського нагляду ведеться листування з державними кооперативними та громадськими підприємствами, установами і організаціями, розташованими на території Української ССР.

Мовою зносин органів прокуратури Української ССР з Прокуратурою СССР та іншими союзними органами, з органами прокурорського нагляду інших союзних республік є російська мова.

Стаття 23. Мова юридичної допомоги

Юридична допомога громадянам і організаціям подається українською мовою або мовою, прийнятною для сторін.

Стаття 24. Мова міжнародних договорів та угод

Мовами двосторонніх міжнародних договорів Української ССР, а також угод громадських органів, підприємств, установ і організацій Української ССР з громадськими органами, підприємствами, установами та організаціями інших держав є українська мова та мова іншої сторони договору чи угоди.

III. Мова освіти, науки, інформатики і культури

Стаття 25. Мова виховання та одержання освіти

Вільний вибір мови навчання дітей і невідємним правом громадян Української ССР.

Українська ССР ґарантує кожній дитині право на виховання і одержання освіти національною мовою.

Це право забезпечується створенням мережі дошкільних установ та шкіл з вихованням і навчанням української та іншими національними мовами.

Стаття 26. Мова виховання в дитячих дошкільних установах

В Українській ССР виховання в дитячих дошкільних установах в тому числі в дитячих будинках, провадиться українською мовою.

У місцях компактного проживання громадян інших національностей можуть створюватися дитячі дошкільні установи, де виховання дітей провадиться їхньою національною або іншою мовою.

В дитячих дошкільних установах в разі необхідності можуть створюватись окремі групи, в яких виховання провадиться іншою мовою, ніж в установах в цілому.

Стаття 27. Мова і виховання в загальноосвітніх школах

В Українській ССР навчальна і виховна робота в загальноосвітніх школах провадиться українською мовою.

У місцях компактного проживання громадяни інших національностей можуть створюватись загальноосвітні школи, навчальна і виховна робота в яких провадиться їхньою національною або іншою мовою.

У випадках, передбачених в частині третій статті 3 цього закону, можуть створюватись загальноосвітні школи, в яких навчальна і виховна робота провадиться мовою, спільно визначеною батьками школярів.

У загальноосвітніх школах можуть створюватись окремі кляси, в яких навчальна і виховна робота провадиться відповідно українською мовою або мовою населення іншої національности.

Вивчення в усіх загальноосвітніх школах української і російської мов є обов'язками.

Порядок вивчення української мови особами, які прибули з інших союзних республік, або із звільнення від її вивчення визначається Міністерством народної освіти Української ССР.

Стаття 28. Мова навчання в професійно-технічних училищах, середніх спеціяльних і вищих навчальних закладах

В Українській ССР навчальна і виховна робота в професійно-технічних училищах, середніх спеціяльних і вищих навчальних закладах провадиться українською мовою, а у випадках, передбачених частинами другою і третьою статті 3 цього закону, поряд з українською — і національною мовою більшости населення.

Закінчення буде.

У 40-ий день смерти Р. Татарського

Св.п. Роман Татарський

У неділю вранці, 29-го жовтня ц.р., передавалася в Дітройті з уст до уст тривожна вістка, що в суботу, 28-го жовтня 1989 р., у вечірніх годинах Всемогучий Господь покликав до себе Романа Татарського. Мабуть, не було такої людини в Дітройті, кого б ця вістка не вразила гострим болем серця, бо Р. Татарського знала дослівно вся українська громада. Його смерть була болючою втратою для громади Дітройту, а для УНСоюзу і Пласту зокрема.

Роман Татарський народився 28-го серпня 1916 року в Дрогобичі, на зеленому Підкарпатті. Там же завершив середню освіту іспитом зрілости. Буйна молодість, підсилена патріотичною любов'ю свого народу, покликала його в ряди Пласту в 1926 році. І хоч після злославної польської пацифікації українського населення Пласт став нелеґальною організацією молоді, завзятий Роман не покинув його рядів.

Восени 1938 року шістка молодих юнаків, між ними Роман, з великими зусиллями переходять польсько-мадярський кордон, де включуються в боротьбу за молоду державу Карпатської України. Роман був приділений Карпатською Січчю до особистої охорони о. д-ра Августина Волошина, президента Карпатської України. Вірний державницьким ідеям, він своях на стійці до останньої хвилі, а коли мадярські гонведи брутальною силою зайняли Хуст, молодий Роман попав у їх полон. Переданий мадярами польським властям, він був запроторений до концентраційного табору в Березі Картузькій, де перебував до упадку Польщі. Вороття до рідного Дрогобича йому не було. Він подався на Захід і в Кракові включився в суспільно-політичну роботу разом з іншими діячами того часу.

У 1941 році повернувся до Дрогобича, а 1942 року одружився з Галею. Молоде подружжя, не зважаючи на дуже обмежені можливості, включилося в суспільну працю для свого народу.

Оберігаючи себе від неминучої смерти большевицьких окупантів України, молоде подружжя виїхало 1944 року на Захід і поселилося в Австрії, а згодом у Баварії, в місті Байройті, де молодий Роман відшукував серед знайомих та взагалі мешканців табору пластунів, організуючи їх в окремий гурток, яким започатковує пластову працю на тому терені. При тому не байдужа йому й інша суспільно-громадська праця: він організовує драматичний гурток та інші суспільно-громадські установи.

В міжчасі родина збільшилася, і в 1950 році Роман, Галя і син Аскольд прибули на постійне проживання до Дітройту. Тут, мабуть, починається, а радше продовжується творчий період життя Романа. Хоч кремезної будови, але з підірваним здоров'ям віддається всеціло суспільно-громадській праці. Перш за все він турбується пластовою молоддю. Громадські доми, що існували в тих часах, не зовсім відповідали потребам Пласту. Виринула конечність придбання власного пластового дому, купна якого був один з ініціяторів пок. Роман. Вже 1951 року Пласт був у своєму будинку при вул. Лемпкін. Зваживши факт, що основуючі збори станиці Пласту відбулися 9-го грудня 1949 року, треба було діяти з повним ентузіязмом.

Згодом виявилося, що сама домівка є далеко невистачальна для потреб Пласту, особливо на літні таборування. Роман Татарський підносить в громаді потребу придбання власної літньої оселі. Нав'язує співпрацю з Т-вом Українських інженерів, що його тогочасним головою був підприємчивий інж. Атанас Міллянич, а також з іншими установами. Твориться Громадський Комітет і вже у 1955 році закуплено, за словами пок. д-ра Софії Парфанович, „Чарівну Діброву", з якої одну з кращих частин відведено для Пласту під назвою „Зелений Яр". Вона з повним успіхом сповняє своє призначення досі. Слід підкреслити, що пок. Роман Татарський був три рази вибраним Станичним Пласту в Дітройті.

Побіч Пласту Романові не була байдужою, можна б сказати, ні одна ділянка суспільно-громадського життя метрополії Дітройту, а то й цілої спільноти. Зокрема дорожив Українським Народним Союзом, якого членом був майже від початку свого поселення в Дітройті. Повних 20 років був фінансовим секретарем і душею 94-го Відділу УНС. Особливо визначався у приєднуванні нових членів для УНС, зорганізувавши за весь час понад 1,000 союзовців. У 1980 році став головою Окружного Комітету УНСоюзу. Його динамічна діяльність як голови, не тільки що задержала повагу та престиж у громаді Окружного Комітету УНС, але ще більше зміцнила.

Крім згаданих установ Роман відзначався своєю активністю у цілій низці громадських установ та в різних комітетах. Зокрема виявив себе в організуванні та будові „Українського Села" — комплексу приміщень для старших, а зокрема малозаможних осіб. Переглядаючи програмки різних громадських відзначень чи акції взагалі, в більшості з них видніє прізвище Романа Татарського, звичайно на чоловому місці. Останньо був членом 50-ліття Карпатської України, як співтворець її державности. Залишив у спадщині недокінчений прецікавий спомин, який чекає видавця.

У вівторок, 31-го жовтня, просторе приміщення похоронного заведення Мандзюка не могло вмістити усіх, що зійшлися віддати останню шану Покійному.

Панахиду відслужив о. Дмитро Височанський. По обидві сторони домовини почесні стійки пластунів та їх сеньйорів віддавали шану своєму провідникові. Д-р Олександер Серафин — екзекутивний заступник Окружного Комітету УНС своїм словом прощав Покійного в неповоротну дорогу у вічність. „Хоч Покійний був моїм довголітнім приятелем, — почав промовець, — праця в Управі окружного комітету УНС виявила, що це був кришталь но, а до того динамічний у своїй діяльності характер Покійного, що його брак як громада, так і союзова родина відчуватиме довгі чиси".

Д-р Іван Флис — Головний Предсідник УНСоюзу, у своїй короткій, але дуже глибокого змісту промові, підкреслив шляхетні прикмети Покійного, а зокрема його творту ініціятиву для добра й розвитку УНС, будучи на пості головного радного від 1983 року. За переконливими доказами не треба далеко шукати, вистачить вказати, що Покійний, будучи секретарем 94-го Відділу УНС, придбав понад 1,000 нових членів; як голова Окружного Комітету УНС поставив Округу Дітройт на одне із перших місць серед інших округ у ЗСА і Канаді; як Головний Радний завжди висував нові творчі ініціятиви для добра УНС. Присутній на похоронних відправах Головний секретар УНС Володимир Сохан не міг приховати свого стурбування та глибокого жалю за Покійним. Кількаразовий станичний Пласту інж. Ігор Король вказав на відданість Покійного як пластовим, так і загальнонаціональним ідеям. Будучи кошовим Пласту в Німеччині, був нагороджений дуже рідкісною нагородою-відзначенням — св. Юрія в золоті. Такою відзнакою Пласт нагороджує своїх найбільш заслужених членів. Цілими десятиліттями Покійний як „Лісовий Чорт" був прикладом до наслідування інших. На закінчення Панахиди хор сумовито відспівав прощальну пластову пісню „Ніч іде".

У середу вранці, 1-го листопада, жалобним тоном дзвін скликав численних учасників до церкви св. Йосафата у Воррен. При вщерть виповненій учасниками церкві відправлено заупокійну Службу Божу, а після того багатолюдний похоронний кортеж вирушив на цвинтар „Воскресіння" в Монт Клеменс. Там же при перевезених з похоронного заведення китиці квітів від родини, Головного Уряду УНС, Окружного комітету УНС, 175-го Відділу та інших (заходами Я. Базюка), при вкритій пластовим прапором домовині промовляв Роман Копач з Торонто. У своєму слові, насиченому маловідомим фактом, накреслив силюетки з життя та творчости Покійного. Цим він не тільки змалював цілість творчого життя покійного Романа, але, зокрема, виклакав ще більше жалю серед учасників цього одного із найбільших похоронів, що відбувалися в Дітройті протягом чотирьох десятків років. Прощальні промови на цвинтарі закінчив пл.сен. Тарас Когут. На закінчення пл. сен. Володимир Грушкевич передав зібрані на спеціяльній подушечці заслужені відзнаки вдові Галі. Піснею „Чуєш, брате мій" закінчив хор похоронні обряди на цвинтарі.

Під час тризни промовляли: Михайло Томин від „Українського Села". „Добродійство, до якого великою мірою ініціятиви та праці причинився Покійний,—сказав промовець, — забезпечує Йому вдячнсіть та вічну пам'ять мешканців цього села, головно старших та небагатих осіб".

Від земляків-дрогобичан промовляв Семен Стецюк. Дрогобиччина видала багато визначних людей, один із найбільших був Іван Франко. А між багатьма іншими також Романа Татарського, що залишиться в анналах Дрогобиччини визначною та провідною постаттю цієї землі.

Василь Папіж

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

У ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ІВАНА ГІРНЯКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

у середу, 13-го грудня 1989 р. о год. 8:30 рано
в церкві св. Юра, Схід 7-ма вул. в Ню Йорку
Про молитви за упокій душі Покійного просять:
дружина — ПЕЛАГІЯ ГІРНЯК
син — ТАРАС з родиною

У ДРУГУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ

св. п. інж.

ТАРАСА М. ГРИЦАЯ

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 10-го грудня 1989 р. о год. 9:30 ранком
в церкві св. Володимира в Ню Йорку
160 Захід 82-га вулиця

Просимо в цей день згадати Його у ваших молитвах.
Дружина ІЯ з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Приятелями,
що 18-го листопада 1989 р. в Еванстоні, Ілл.,
непередбачено відійшла у Вічність
на 72-му році життя
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАТИ, БАБУНЯ, СЕСТРА, СВАХА й ТЕТА

бл. п.

Іванна Любов Скірник
з дому Дершко

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 20-го листопада 1989 р. з похоронного заведення Музики в Чикаґо, Ілл. до української католицької катедри св. о. Миколая, а після Святої Літургії на цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
муж — ОСИП
дочка — АРЕТА з мужем ПЕР АКЕРШТРОМ
син — ЯРЕМА з дружиною ІРЕНОЮ
внуки — ДАРІЯН, ТАМАРА, ХРИСТИН, КАТЕРИНА, СОНЯ та МАРКІЯН
Родина на засланні, в Америці та Канаді

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що у вівторок, 5-го грудня 1989 р. відійшов у Вічність
проживши 82 роки
наш Найдорожчий
МУЖ, ТАТО І ДІДО

бл. п.

Іван Козловський

нар. в Порт Джервіз, Н. Й., а молоде життя провів в Угневі, пов. Рава Руська, Україна.

ПАРАСТАС у четвер, 7-го грудня 1989 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Giovi, 100 Middle County Rd., Selden, L.I., N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у п'ятницю, 8-го грудня 1989 р. о год. 10-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя, Riverhead, L.I., N.Y., **а опісля на цвинтар** Holy Rood, Westbury, L.I., N.Y.

Горем прибиті:
дружина — ТЕОДОЗІЯ
донька — МАРІЯ ГОЛЬЦВАЙС з мужем РОБЕРТОМ і дітьми ДЖІНІ і МАЙКОМ
сини —
ЮРІЙ з дружиною ЛИНДОЮ і дітьми ГРИГОРІЄМ і ХРИСТОФОРОМ
ІВАН з дружиною ДОРОТІ і дітьми АННОЮ і ТОМОЮ
шваґрові —
МАРІЯ СТИРКО з Родиною в Канаді
ЕВГЕНІЯ КУБАНСЬКА з мужем МАРІЯНОМ і Родиною в Польщі
шваґер — АНДРІЙ ЗАКРЕВСЬКИЙ з дружиною ЛІДОЮ
та ближча і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі

АКАДЕМІЯ В ЙОНКЕРСІ

В неділю, 12-го листопада ц.р., заходом Управи Відділу Українського конґресового Комітету повіту Вестчестер відбулася Академія для відзначення 175-ліття народження Тараса Шевченка, 71-ліття Листопадового Чину, 80-ліття від народження та 30-ліття смерти Провідника ОУН Степана Бандери, 60-ліття створення Організації українських Націоналістів, 45-ліття Української Головної Ради. Академія проходила під кличем „За правду за волю України", яка тим разом відбулася в залі української католицької церкви св. Михаїла. Службу Божу і Панахиду відправили отці Едісон Бойко і Маріо Лазоскі, а представники організацій взяли участь із своїми прапорами.

Академію започатковано американським і українським гимнами, а апель провів Микола Сидор-Петя, до якого станули члени Відділу Товариства Вояків УПА та юнацтво місцевого Осередку СУМ. Голова Відділу УККА Мирослав Климко коротким словом відкрив Академію, вказавши на знаменні дати з історії України. Святочну промову виголосив мґр Роман Зварич.

„Україно зоре" слова і музика Е. Козака, обробка Р. Левицького і „Україно моя" слова і музика Надії Пашинської, обробка Ю. Фурди, виконав хор Осередку СУМ з Ню Йорку під диригентурою Юрія Фурди. Публіка тепло вперше вітала хор молоді СУМ в Йонкерсі рясними оплесками. Приємне враження на присутніх зробив виступ учнів Школи Українознавства при парохії св. Михаїла в Йонкерсі. Першою точкою була стрілецька пісня „Зірвалася хуртовина", відтак „Кріс" Лесі Храпливої у виконанні учнів четвертої кляси під керівництвом учительки Лесі Кашак. „Вис буря", муз. обробка М. Гаврилюк, у виконанні учнів. „В річницю Листопада" у виконанні учнів першої кляси під керівництвом Марти Шкафаровської. „Гей на горі на Маківці", стрілецьку пісню, виконали учні школи при фортепіяновому супроводі Оксани Гаврилюк.

Присутні батьки, бабусі і дідусі спільно з іншими нагороджували виконання кожної точки рясними оплесками. Треба ствердити, що це діти вже тих, які родилися і виховувалися тут, а тепер привозять своїх дітей до школи і на сходини СУМ.

„Листопадовий Монтаж" виконало молодше юнацтво Осередку СУМ в Йонкерсі під керівництвом виховниці Марійки Козіцької. Вперше українська громада в Йонкерсі мала нагоду вітати декляматорку Стефанію Назаревич-Юзенів, яка із чуттям та вмінням виконала „Слово про вірний ліс" Івана Завадовича. На закінчення програми виступив хор Осередку СУМ з Ню Йорку, який виконав „В'язанка", слова Василя Симоненка, музика Марусі Юрків, обробка Юрія Фурди та „Село", народна пісня обробка Юрія Фурди. Академію закінчено подякою голови Відділу УККА виконавцям програми і присутнім та піснею „Боже вислухай благання", заінтонованою хором, відспівали хористи із присутніми. Декорацію сцени підготував і виконав Ярослав Кіцюк.

Л.Л.

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Різдвяні картки до українців у війську

Уже третій рік підряд УНСоюз веде акцію висилання різдвяних побажань до українців у війську. Ця акція вдалася і тому повторюємо її і цього року.

Ми знаємо, що українці служать в американських і канадських збройних силах, чи то на базах армії, морської піхоти, летунства, прибережної ґвардії, на бойових кораблях, в амбасадах, а у випадку канадських збройних сил, зберігають мир між ворожими військами на Близькому Сході. Я певний, що наші військовики будуть вдячні за ці побажання, де б вони не знаходилися в світі.

Отже, Український Народний Союз закликає всіх читачів присилати імена і прізвища знаних їм осіб у військовій службі. УНСоюз вишле їм різдвяні побажання, якщо отримає від вас виповнену анкету з нашого оголошення про цю кампанію. Можна також слати безпосередньо дані, а саме, ранґу, ім'я і прізвище та військову адресу до:Fraternal Activities Coordinator, Ukrainian National Association, 30 Montgomery St., 3rd Fl., Jersey City, N.J. 07302.

Андрій Воробець,
координатор братської діяльности

В Чикаго відзначили річницю Листопадового Чину

Українська громада міста Чикаго щорічно відзначає незабутні дні листопадового Чину, щоб черговий раз пригадати собі події нашого славного минулого. В контексті подій, що сьогодні охоплюють нашу батьківщину, ця пригадка тепер набирає особливого значення, бо як тому 71 років, так і сьогодні, на обрії історичного процесу зарисувалися відносини, які віщують світле вирішення долі нашого народу.

Цьоґорічні святкування Литопадового Чину відбулися в неділю, 5-го листопада, в авдиторії школи ім. Ф. Шопена. Програма святкувань почалася апелем представників комбатантських та молодіжних організацій, які зі своїми знаменами зібралися на сцені, щоб віддати честь своїм по зброї побратимам. Апель перевів інж. Степан Ґоляш, старшина УПА, який пригадав присутнім імена всіх тих, що були творцями Листопадового Чину. Віддаючи пошану всім тим, що дали початок українській збройній боротьбі, він окремо відмітив імена тих, що ще сьогодні є живими поміж нами тут на цьому терені та передав їм теплі вітання, а ними є: усусуси — Корнило Бородайко та Іван Дубицький, вояки армії УНР — майор Микола Личик; майор Юрій Артюшенко та сотник Врублівський, та найстарший між ними з формації УВК — ген. Антін Крущинський.

Після апелю слідувало відкриття, яке зробив представник УККА інж. Лев Боднар, підкресливши, що вивішений національний прапор Першого листопаду став для нас семафором, визначуючи перед нами шлях до осяґнення нашого національного ідеалу — нашої самостійної та соборної держави. Своє слово закінчив Л. Боднар закликом, що перед нами розсіяними у вільному світі сьогодні мусить бути в центрі уваги єднання із нашими рідними братами на україні у їхній нерівній боротьбі за своє краще майбутнє.

Святкове слово на святі виголосив проф. Адам Антонович. Своє слово розпочав доповідач змалюванням історичного тла, на якому розгорталися події, що привели до Листопадового Чину. Хоч листопадовий зрив не приніс бажаного висліду, він є для нас важний, бо перетворив психіку українського народу і заставив його думати по державницькому, а в парі з тим і діяти, що є особливо важливим для народу в його змаганню за свою державність. Своє слово закінчив А. Антонович ствердженням, що на нас у вільному світі лежить обов'язок самозбереження, а осягнемо його, як пічнемо відвойовувати втрачену нашу молодь. В центрі самозбереження повинно стояти українознавче виховання із основним наголосом на плекання рідної мови. Наше збереження є потрібне для нашої батьківщини.

Наступною точкою була деклямація у виконанні представників молодої ґенерації: Руслани Завадович та Олега Мисько. Відтак слідував сольоспів Ганни Маринець, якій акомпаніювала мґр Надя Савин. Г. Маринець виконала з чуттям „Червона калино" муз. Б. Янівського та „Баляда про мальви" муз. В. Івасюка. Коли остання пісня звучала ніжно, то „Зірвалася хуртовина" вдарила акордами бадьорости й пориву. Відтак у тому самому бадьорому дусі та з доброю інтонацією Юліянна Хім'як-Байлцалеєв продеклямувала „Перший листопад" Олеся Бабія, а за своє виконання одержала рясні оплески.

Виступ чоловічого хору „Сурма" під диригентурою проф. Романа Андрушка закінчив святкування Листопадового Чину. Хор виконав „За рідний край" муз. М. Гайворонського, „Засяло сонце золоте" муз. І. Недільського з фортепіяновим супроводом Марії Карасевич та в'язанку стрілецьких пісень „Стрілецьким шляхом" в муз. обр. М. Гайворонського. Як завжди в минулому, так і цим разом хор „Сурма" продемонстрував добру техніку виконання і був милою окрасою святкувань Листопадового Чину.

Святкування закінчено відспіванням національного гимну.

ЛуК-а

Проф. Т. Гунчак...

(Закінчення зі стор. 1)

і поза з'їздом. Це було доповнено показом відеофільму з різними цікавими сценами, а особливо присутні з великою увагою прослухали повністю програмову промову В. Яворівського.

Після доповіді відбулася цікава зустріч, як також присутні складали свої пожертви на фонд НРУП, який в Чикаґо приймається на чекове конто АГРУ — Фонд „Руху" ч. 28941 в касі „Самопомочі". Досі на цьому конті є біля 20,000 дол. Це мала сума у відношенні до потреб в Україні та спроможності української чикаґської громади.

Громадську зустріч відкрила голова Групи Сприяння НРУП Віра Еліяшевська, вона ж голова місцевої організації Американці в Обороні людських прав в Україні, з яким місцеві прихильники НРУП тісно співпрацюють, а дискусією провадив і зробив підсумки проф. Василь Маркусь. Місцева група висловила бажання про потребу скликання координаційної конференції та спільного керівництва усіх подібних груп в Америці.

Проф. Я. Рудницький...

(Закінчення зі стор. 2)

зробив, як нововибраний голова Конституційного комітету загальноканадської Федерації громадянства в Оттаві.

Займаючися від 1963 року громадсько-політичною діяльністю на терені Королівської комісії й переїхавши після емеритури в Манітобському університеті (1977 р.) до бурхливого Квебеку, проф. Рудницький рішив включитися теж і в українське політичне життя. Як творець терміну й концепції „лінґвіциду" (мововбивства) він подав у цій справі меморандуми до ЮНЕСКО, а в 1977 році особисто генеральному секретареві ОНО д-рові К. Вальдгаймові. В усіх цих меморандумах він вказував на загрозу лінґвіциду в СССР і вимагав відповідних акцій з боку ОН.

Бажаючи хоч в дечому причинитися до покращання українського політичного життя у діяспорі, він включився в працю Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі й тут, як член уряду, виконував від 1978 року різні відповідальні функції. Після 8-ої Сесії УНРади в червні (т. р. він перейняв на себе обов'язки заступника голови Уряду й керівника Ресорту Зовнішніх Справ Української Народної Республіки. В цьому характері він підписав разом з президентом М. Лівицьким і головою Уряду д-ром Т. Леонтієм в Лондоні, Англія, 28-го листопада 1979 року відому українсько-польську декларацію порозуміння й співпраці в справі визволення обох народів. Вважаючи її остільки історично-важливою, оскільки йшлося тут про дипломатичний акт рівного з рівним (тобто двох екзильних урядів), д-р Рудницький підписував її в повній свідомості відповідальности перед історією цих двох народів-сусідів, поневолених спільним ворогом. На одному з своїх публічних виступів він назвав „Лондонську Декларацію" „черговим виявом української політичної мудрости й новим етапом у налагодженні взаємин із західнім сусідом". В роках 1980-1989 він очолював Уряд УНРеспубліки в екзилі й був у 1988-89 роках виконуючим обов'язки віцепрезидента УНРеспубліки.

Від Х-ої Сесії УНРади (19-го червня 1989) проф. Яр. Рудницький очолює Державний Трибунал ДЦУНР і є президентом Світового Об'єднання Прихильників ДЦУНР в екзилі.

Повний ентузіязму й звиклий до динаміки дії, він завжди скептично ставився до людців, що замість помагати йому в праці кидали каменем і ставили колоди в житті.

З притаманним йому гумором він часто згадує свого приятеля з берлінських часів інж. М. Селешка: „Він не *перший* і не *єдиний*, в якого за працю кидали каменем. Тішитеся одначе, що Вас не поцілили!" І це правда. Д-р Рудницький умів успішно пливти через життєвий океан між Сіллами й Харібдами й переможно виходити з небезпек. Виробився в ньому зчасом тверезий погляд на життя, девізами якого стало:

В особистому аспекті: „Що зробиш, буде зроблено!"

А в громадському: „Коли не помагаєте, то хоч не перешкоджайте в праці!"

У 80-річчя життя д-ра Яр. Рудницького сподіваємося дальших його успіхів і перемог, віримо що не покине його витривалість і гумор у часто прикрих і сумних його хвилинах.

Квітка Цісик...

(Закінчення зі стор. 1)

записаним на найновіших апаратах звукозапису в студії Клінтон рікордінґ, де виконали свої платівки славні американські співаки Пласідо Домінґо, Вітні Гюстон, Даяна Росс і інші. Його випродукував і технічно оформив відомий інженер Ед Рак.

Нова платівка Квітки є продовженням першого альбому „Квітка", який здобув чотири перші нагороди на Музичному фестивалі в Едмонтоні, Канада, в 1988 році. Перше місце як „Найбільше люблена співачка", „Найбільш популярна платівка", „Неперевершена продукція" і „Найкраще опрацьована нетанцювальна українська народна пісня".

Квітка, дочка покійного Володимира Цісика, широковідомого і шанованого скрипаля, мистця і вчителя, мала залюблення до музики уже від дитинства, виростаючи в атмосфері української громади в Ню Йорку. Вона шанує всіх людей, які постійно борються за людські права. Їм, а також поривам нескореного українського духа і його безнастанним змаганням вона присвячує свою нову платівку. „Бажаю, щоби українці в цілому світі гордилися високоякісною продукцією цієї збірки , — сказала Квітка — в цей спосіб я через мою індивідуальну інтерпретацію висловлюю любов і пошану до багатої музичної спадщини, на якій мене виховано".

Від багатьох років Квітка професійно працює для оголошень на телевізії і радіо; всюди зазначує своє українське походження.

Одно з найновіших оголошень — це компанії Форд: Have you driven a Ford lately?", де не тільки записаний її голос, але вона також виступає перед телевізійною камерою. Це оголошення є дуже популярне в стейтах Арізони, Невади і Кольорадо. На нього відгукнулося багато американців, замовляючи Квітки першу і другу платівки. Не розуміючи української мови, вони пишуть листи, повні захоплення українською музикою і голосом співачки. Квітка також співала на концерті Карлі Саймон, що був записаний на фільм у Мартас Виньярд і брала участь в програмі Ен-Бі-Сі „У неділю увечорі".

Робляться серйозні старання офіційно переслати в Україну касету „Квітка — два кольори", щоби і там почули її голос, щоби і там знали про її любов до рідної української музики.

„Квітка — два кольори", касети в ціні 10.98 дол., компактний диск в ціні 15.98 дол. можна замовити через компанію „Євшан", купити в українських крамницях, або набути, висилаючи чек до: KMC Records Corp., 76 Minuteman Rd., Ridgefield, Conn. 06877.

Інститут...

(Закінчення зі стор. 1)

договорі між Українською Католицькою Церквою і університетом зазначено, що детальний контракт буде підписаний в близькому майбутньому. У цьому першому договорі зазначено теж, що інститут включатиме принайменше трьох повноштатних професорів. Поступовий розвиток інституту базуватиметься на документах прийнятих українською католицькою ієрархією та університетом в часі переговорів, а особливо на так званім мастерпляні інституту. У вересні 1989 року владики покликали до життя Фундацію Інституту ім. Митрополита Андрея Шептицького, яка має на меті зібрати 3 міл. дол. на втримання праці інституту. Університет св. Павла також річно вкладатиме частину потрібних фондів для інституту.

Присутніми під час підписання угоди, крім Митрополита Германюка були Владики Василь Філевич (Саскатун) та Єронім Химій (Ню Вестмінстер). Фундацію репрезентували Євген Черевик, голова (Вінніпеґ), Ігор Бардин (Торонто), і о. А. Чировський. Університет св. Павла був заступлений його найвищими урядниками: о. П. Уртубіз, ректор, віцеректори о. Жак Лєру і о. Лео Ляберж та декан богословського факультету о. Ашіль Пільман. Рівнож присутнім був ректор Української Католицької Семінарії св. Духа о. Йосиф Андріішин. Студенти цієї ж семінарії будуть студіювати в інституті ім. Митрополита Андрея Шептицького.

Уже розпочалася збіркова акція по цілій Канаді. За пожертви можна отримати федеральні податкові посвідки. Уже зголосилися кілька меценатів з поважними пожертвами. Запити та пожертви можна висилати на адресу: The Metropolitan Andrey Sheptytsky Institute Foundation, c/o Saint Paul University 223 Main St., Ottawa, Ont. K1S 1C4.

Ще до історії...

(Закінчення зі стор. 2)

ки й притому між нами нав'язувалася розмова. Згодом я перейшов по своїй спеціяльності до Інституту античної історії й мої зв'язки з Марченком обмежуватися здебільша до того, що ми при зустрічі на коридорах університету віталися, обмінюючися лише короткими чемностевими фразами. З наступним ректором, Биченком, я стрічався частіше, між іншим і тому, бо до моїх компетенцій належало замовляти деякі підручники для історичного факультету через декана цього ж факультету й ректорат.

Авторка статті мала особисту нагоду краще пізнати згаданого ректора й добре зробила, що написала про нього. Спомин її про М. Марченка як українського патріота в тому часі й у таких обставинах є не лише цінним причинком, але й хвилюючим, та китицею квітів на могилу сл. п. ректора й українського патріота, М. Марченка. За те належиться авторці признання головно від колишніх студентів і працівників Львівського університету.

Олександер Домбровський

Ню Йорк, Н. Й.